

МЕТАФОРИЧНЕ ВТІЛЕННЯ КОНЦЕПТУ БІЛЬ У АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ФІЛЬМІ “NOW IS GOOD”

У статті розглянуто сутність концепту БІЛЬ, який осмислюється в термінах інших концептів з вилученням метафоричних концептуальних схем. Актуалізація концепту БІЛЬ реалізується на вербальному і когнітивному рівнях через осмислення його як фізичне і ментальне страждання.

Ключові слова: концепт, метафора, лексема.

The article deals with the essence of the concept of PAIN, analysis of which is understood in terms of other concepts with the exception of metaphorical conceptual schemes. The actualization of the concept of PAIN is realized on the verbal and cognitive levels through the understanding of it as physical and mental suffering.

Key words: concept, metaphor, lexeme.

Біль – це як фізичний так і емоційний показник людських відчуттів. Біль як концепт – представляє собою людський досвід, емоційний стан людини, який у свою чергу може бути відображений у вербальній площині.

Часто, беручи до розгляду художні фільми, вчені намагаються проаналізувати їх через метафори, що відображають позитивні емоції персонажів, ігноруючи глибокі переживання героїв. Проте у сучасному кінематографі помітне доволі велике зростання випуску фільмів, що зосереджують увагу на внутрішніх переживаннях героїв, що метафорично представлені в зображенні людських почуттів. Це і доводить актуальність даної роботи.

Мета дослідження – вилучити метафори, які вербалізують концепт БІЛЬ в англomовних кінофільмах..

Беручи за розгляд фільм Ола Паркера «*Now is good*», було проаналізовано кіно текст і вилучено концептуальні метафори, які імпліцитно ф експліцитно актуалізують концепт БІЛЬ як фізичне страждання. Режисер розкриває найболючішу проблему людини – життя з невиліковною хворобою – рак. У фільмі цей жахливий шлях від поставленого діагнозу до смерті проходить 17-річна молода дівчина Тесса. У її репліках можна прослідкувати вербалізацію концепту БІЛЬ:

- *It's true that if I kept going with the chemo, I'd probably live a bit longer. But it made me feel so bad. And there are things I want to do before I die..*[1].

В репліках показано ставлення Тесси до свого діагнозу, що сприяє вербалізації концепту БІЛЬ через боротьбу за життя.

...A good long cross-country hike. Excellent. Because my big problem is too much energy to burn....[1].

У цій фразі, концепт БІЛЬ виступає як велика проблема, з якою Тесса намагається боротися за допомогою потоку енергії, що йде від життя. Словосполучення *A good long cross-country hike* імплікує концепт ЖИТТЯ і застосовується для вилучення концептуальної метафори БОРОТЬБА З БОЛЮ ЦЕ ЖИТТЯ.

Розмова тата з хлопцем Тесси – прояв піклування батька про хвору доньку і великий страх за неї:

- Tessa doesn't need nursing.

- Yes, she does. And she will more and more. And you, my young friend, you're simply not up to the task. So, why don't you do us all a favor, and piss off out of what's left of her life...[1].

У словосполученні *you're simply not up to the task* імплікується концепт ПІДТРИМКА, яку хлопець не зможе їй забезпечити.

Для людей хворих раком дуже важливо якимось відобразитись в житті близьких. Так сталося і з Тесс. У фрагменті кіно діалогу з подругою ми можемо зрозуміти, що Тесс все ж таки вплинула на рішення Зої залишити дитину:

- *I'm keeping the baby.*
- *Really?*
- *Yeah. Yes. It's a girl. I'm having a girl. And I'm gonna call her Lauren. That's what I'm gonna do.*
- *I want to be there. If you don't want me in the birth, then I can sit outside and come in afterwards.*
- *It's five months away.*
- *Then it's something to aim for. You see, some people would find this beautiful....[1].*

У фразі Тесси *it's something to aim for* імплікується концепт НАДІЯ. Надія побачити нове життя дає їй сили боротися з хворобою і болем, яку вона задає. Далі цю надію нескладно прослідкувати і в діалозі з хлопцем Тесс, де вона акцентує на тому, що хоче бути разом:

- *Stay with me. Stay the nights.*
- *What do you want from me, Tess?*
- *Nighttime. Sleeping together. Waking up together. Breakfast...[1].*

Концепт ЄДНІСТЬ, в термінах якого осмислюється концепт БІЛЬ, імпліковано лексемою *together*. Лише разом можливо побороти біль. У цьому *together* присутнє кохання, яке дає сили жити далі:

- *I'll put it on my new list.*
- *Along with what?*
- *Too many things. Spring. Daffodils and tulips. A long train journey. A peacock. Bed and breakfast. A joint bank account. Listening to you snore for years and years....[1].*

Вислів *Too many things* імплікує концепт ЖИТТЯ, в термінах якого осмислюється концепт БІЛЬ і дає змогу вилучити концептуальну метафору БІЛЬ ЦЕ ЖИТТЯ.

- *Tell me how it will be.*
- *You won't want to eat much from now on. You'll be thirsty. And sometimes feverish. You'll want to sleep a lot. You'll have little or no energy.*
- *Will it hurt?*
- *No. The morphine will make sure you're not in any pain. It will give you some beautiful dreams....[1].*

У діалозі з батьком Тесса розуміє – після її смерті життя продовжиться у її рідних, вона лише бажає, щоб їм не було боляче:

- *You're gonna have a life again.*
- *I never had a life. I was an accountant.*
- *And now you can do anything....[1].*

І у словосполученні *have a life again* відбувається вербалізація концепту ЖИТТЯ.

Можна дійти висновку, що інтерпретаційно-текстовий аналіз кінофільму «*Now is good*» допоміг вилученню концептуальних метафор, які актуалізують концепт БІЛЬ: БІЛЬ ЦЕ ХВОРОБА, ЖИТТЯ, ЄДНІСТЬ, ПІДТРИМКА, КОХАННЯ. У даній кінострічці концепт БІЛЬ набуває значення – фізичних страждань головної героїні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Now is good. URL: <https://www.commonsensemedia.org/movie-reviews/now-is-good>

Рекомендує до друку науковий керівник професор Заболотська О.О.